

सभाका आदरणीय उपाध्यक्षज्यू, सम्मानित गाउँसभाका सदस्यज्यूहरू तथा उपस्थित अतिथि महानुभावहरू,

कटहरी गाउँपालिका र स्वयम् आफ्नो तर्फबाट यहाँहरू सबैलाई हार्दिक स्वागत तथा न्यानो अभिवादन टर्क्याउन चाहन्छु । यस गाउँपालिकाको अध्यक्षको हैसियतले यस गरिमामय सभामा आर्थिक वर्ष ०७८।०७९ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम पेश गर्न उभिएको छु । यस गौरवपूर्ण अवसरमा सर्वप्रथम नेपाली नागरिकहरूको स्वतन्त्रता तथा अमनचैन प्राप्तिका लागि विभिन्न कालखण्डमा आफ्नो प्राण आहुति गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात वीर सहिदहरू प्रति भावपूर्ण श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु । साथै घाइते र वेपत्ता नागरिकप्रति सम्मान प्रकट गर्दछु । राजनैतिक सामाजिक परिवर्तनमा नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने सबै अग्रजहरूप्रति आदरभाव प्रकट गर्दछु । हामी निर्वाचित भएर यस गाउँपालिकाको विकास र समृद्धिमा लागेको चार कार्यकाल विज्ञ लागेको छ । वितेका आर्थिक वर्षको भोगाईको क्रममा विकास र समृद्धिको लागि हामीसँग अवसरहरूसँगै विविध समस्या तथा चुनौतिहरूपनि त्यतिकै रहेको हामीले अनुभव गरेका छौं । हामीसँग उपलब्ध सीमित साधन र श्रोतका बावजुद पनि यस क्षेत्रको विकास कसरी गर्न सकिन्छ भन्नेतर्फ हाम्रो सम्पूर्ण कटहरी परिवार चिन्तित थियो र छ । गणतन्त्र, संघीयतासँगै बढेका जनताका आकांक्षा, चाहना र भावनालाई सम्बोधन गर्ने दृढ संकल्पका साथ आ.व. ०७८।०७९ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम यस सम्मानित सभा मार्फत् समग्र कटहरी गाउँपालिकाका नागरिकहरू समक्ष राख्न पाउँदा म आफू र यस सभालाई गौरवान्वीत ठानेको छु ।

यस महत्वपूर्ण अवसरमा यस गाउँपालिकाको समृद्धि र विकासको मार्गमा लागिरहने अठोटका साथ नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने कार्यमा सहयोग पुर्याउनु हुने उपाध्यक्षज्यू, वडाध्यक्षज्यूहरू, गाउँ कार्यपालिकाका सदस्यज्यूहरू, कर्मचारी साथीहरू लगायत सम्पूर्ण साथीहरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

उपाध्यक्षज्यू, गाउँसभाका सदस्यज्यूहरू, महानुभावहरू,

अब म आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ का लागि कटहरी गाउँपालिकाको 'समृद्धिको मार्गचित्र' समेटी तयारगरिएको वार्षिक नीतितथा कार्यक्रम र बजेट प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

१. आर्थिक विकास

१.१ कृषि तथा पशु विकास

- कृषिको उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धिको लागि कृषिलाई आधुनिकीकरण यान्त्रिकीकरण गरिनेछ । कृषक समूह तथा कृषि सहकारीलाई आधुनिक कृषि औजारहरू सहूलियतपूर्ण साझेदारी कार्यक्रम मार्फत सहयोग गरिनेछ । गाउँपालिकामा मकै, धान तथा तरकारीका साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट) विकास कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । मल्चिङ तथा टनेल प्लाष्टिक प्रविधिको प्रयोगबाट फलफुल तथा तरकारी उत्पादन गर्न किशानलाई आवश्यक सहूलियत दिईनेछ । बाली उपचार शिविर संचालन तथा स्थलगत घुम्ती सेवा प्रदान गर्ने साथै अगुवा कृषकहरूसँग छलफल, सहकार्यमा जोड दिईनेछ ।
- बाख्राको साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट) विकास कार्यक्रम आगामी आ.व. मा पनि निरन्तरता दिइनेछ । ट्रेबिज निर्माणको साथै पशुमा लाग्ने रोगको पहिचान र उपचारका लागि रोग निदान, खोप तथा डिस्पेन्सरी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । पशुखोप

कार्यक्रम, पशुगोठ व्यवस्थापन, पशु आहारा, पशु नश्ल सुधार जस्ता कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । दुग्ध व्यवसायलाई प्रवर्धन गर्न प्रोत्साहान गरिनेछ ।

- 'कृषिप्रधान देश नाम र मामका लागि मात्र होइन, काम र दामका लागि' भन्ने नाराका साथ व्यापक एवं सघन कृषि कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ । यस गाउँपालिकाभित्र उत्पादित कृषिजन्य वस्तुहरुको भण्डारणका लागि शीत भण्डारणको निर्माणमा प्राथमिकता दिइनेछ ।
- वर्षमा प्रत्येक वडाका १/१ जना उत्कृष्ट कृषक छनौट गरी पुरस्कार प्रदान गरेर कृषकहरुलाई उत्प्रेरित गर्ने नीति क्रमशः कार्यान्वयन गरिँदै जानेछ ।

१.२ उद्योग-वाणिज्य तथा रोजगार क्षेत्र

- स्वरोजगार र आयआर्जनको अवसर सिर्जना गर्न स्थानीय श्रोत साधनमा आधारित घरेलु तथा साना उद्योग प्रवर्द्धन गर्ने र सम्बन्धीत निकाय संघ संस्थाहरूसँग समन्वय गरी कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- रोजगारी प्रवर्द्धनका लागि युवायुवतीहरुलाई इलेक्ट्रोनिक्स तथा इलेक्ट्रिक्स, सिकर्मी, डकर्मी, उद्घोषण जस्ता सीपमूलक तालिमका अलावा टोल/बस्ती स्तरबाट माग भई आएका र गाउँपालिकाले यसपछाडि पहिचान गर्न सक्ने तालिमहरु समेतको व्यवस्था क्रमशः गरिनेछ ।
- विपन्न वर्ग, अपाङ्ग, सिमान्तकृत, एकल महिलाहरुलाई सिलाइ-कटाइ तालिम तथा प्रविधि हस्तान्तरण कार्यक्रम; पशु आहार घरमै उत्पादन गर्ने जस्ता सीपमूलक कार्यक्रमहरु तालिम दिइनेछ ।
- लघु उद्यम विकासको मध्यमबाट गरिवी निवारण गर्न लघु उद्यम कार्यक्रम संचालनलाई व्यापक बनाइनेछ । युवा रोजगारीका लागि रुपान्तरण पहल परियोजना र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत कामका लागि पारिश्रमिक अनुदान संचालनमा जोड दिइनेछ ।

१.३ पर्यटन क्षेत्र

- गाउँपालिका क्षेत्र भित्रको वालुघाटलाई उत्कृष्ट पर्यटकीय स्थलको रुपमा विकास गरिनेछ । बाबा बनखण्डी मन्दिर, राम जानकी मन्दिर जस्ता धार्मिक तथा सांस्कृतिक स्थलहरुको संरक्षण एवं सम्बर्द्धन तथा स्थानीय जातजातिको भेषभूषा र संस्कृतिको संरक्षण गर्न आवश्यक पहलहरु गरिनेछ । हरित र वातावरणमैत्री पर्यटनलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ ।

१.४ सहकारी क्षेत्र

- सहकारी क्षेत्रलाई यस ठाँउको आर्थिक विकासको महत्वपूर्ण खम्बाको रूपमा विकास गर्न सहकारी संस्थाहरुको स्थापनालाई जोड दिइनेछ । सरकारी तथा सहकारी साझेदारीमा संचालित कार्यक्रमहरुलाई प्राथमिकता दिइनेछ । गाउँपालिका भरिका सहकारी गतिविधि र कामहरुको अनुगमन गरिनेछ ।
- सहकारी शिक्षा, तालिम र सूचनालाई व्यापक र प्रभावकारी बनाउन गाउँपालिकाको सम्बन्धित निकाय तथा सहकारी संघ-संस्थाहरुलाई प्रभावकारी ढंगले परिचालन गरिनेछ । संस्थाहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्न र व्यवस्थापन क्षमता बढाउन COPOMIS ,लेखा तथा व्यावसायिक सहकारी अनुशिक्षण र तालिमलाई अनिवार्य गरिदै लगिनेछ ।

२. सामाजिक विकास क्षेत्र

२.१ शिक्षा, युवा तथा खेलकुद विकास क्षेत्र

- "गुणस्तरीय शिक्षा, कटहरीको आवश्यकता" भन्ने नाराका साथ कटहरी गाउँपालिकाको शिक्षा क्षेत्रको विकासलाई प्रमुख प्राथमिकता दिइनेछ । अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण कार्यलाई प्रभावकारी बनाउदै गुणस्तरीय शिक्षालाई सुनिश्चित गरिनेछ । कक्षा १ देखि ८ को स्थानीय पाठ्यक्रम तयार गरी लागु गरिनेछ ।
- SEE परिक्षामा सर्वोत्कृष्ट नतिजा ल्याउने एक जना छात्र/छात्रालाई laptop उपलब्ध गराइनेछ । साथै कक्षा ८ को परिक्षामा सर्वोत्कृष्ट नतिजा ल्याउने छात्र/छात्रा लाई नगद पुरस्कारले सम्मानित गरिनेछ ।
- प्रत्येक विद्यालयमा विद्यालय व्यवस्थापन समितिको गठन सम्पन्न गरिनेछ । साथै व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरुको क्षमता विकासका लागि आवश्यक कार्यक्रमहरु ल्याइनेछ । गाउँपालिकाभित्र शिक्षाको गुणस्तरलाई अभिवृद्धि गर्दै शिक्षण सिकाइको प्रभावकारितामा वृद्धि गरिनेछ ।
- विद्यार्थीहरुको सर्वाङ्गीण पक्षको विकासका लागि गाउँपालिका भित्र रहेका सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयहरुको सहभागिता हाजिरी जवाफ, वक्तृत्वकला, नृत्य तथा गायन प्रतियोगिता, खेलकुद लगायतका क्षमता विकास तथा प्रतिभा प्रष्फुटन गराउने कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- सामुदायिक बालविकास केन्द्रमा कार्यरत सहयोगी कार्यकर्ता र सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत विद्यालयका कर्मचारीहरुलाई प्रोत्साहनगरी शिक्षाको गुणस्तर सुधारमा सहयोग पुग्ने नीति अवलम्बन गरिएको छ । पोशाकमा एकरूपता कायम गर्न बालविकास केन्द्र देखि कक्षा २ सम्मका सम्पूर्ण विद्यार्थीहरुलाई पोशाक उपलब्ध गराइनेछ । साथै अंग्रेजी माध्यमका पाठ्यपुस्तक समेत निशुल्क दिईनेछ ।
- युवाका लागि खेलकुद, राष्ट्रका लागि खेलकुद र स्वास्थ्यका लागि खेलकुद' भन्ने मूल नाराका साथ प्रत्येक वडामा खेलकुदजन्य क्रियाकलाप सञ्चालन गरिनेछ । खेल

क्षेत्रमा युवाहरुलाई आकर्षित गर्न यसै वर्ष देखि वडास्तरीय अध्यक्ष कप क्रिकेट प्रतियोगिता संचालन गरिनेछ । वालुघाट क्षेत्रमा रंगशाला निर्माण गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।

२.२ स्वास्थ्य क्षेत्र

- अति विपन्न, पिछडिएका समुदाय र जोखिममा परेका जस्ता उपचार खर्च जुटाउनै नसक्नेका वर्गका लागि आर्थिक सहयोग गर्न आकस्मिक **स्वास्थ्य उपचार उपचार कार्यक्रम** ल्याइनेछ ।
- कटहरी गाउँपालिका वडा नं ६ मा १५ सैयाको अस्पताल निर्माण गर्न सुरु गरिनेछ । भौडाहा स्वास्थ्य चौकीमा स्वास्थ्य परिक्षण गर्न ल्याब संचालनमा ल्याइने छ । गर्भवती तथा सुत्केरीलाई गाउँपालिकाको स्वास्थ्य संस्थामा आउन जान निशुल्क एम्बुलेन्स सेवाको व्यवस्था गरिनेछ । साथै गर्भवती महिलाहरुलाई निशुल्क ल्याब जांच सेवाको व्यवस्था गरिनेछ ।
- व्यायमशालाको स्तरोन्नति गर्ने तथा खुल्ला व्यायमशाला निर्माणको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- यस गाउँपालिकामा कुपोषण न्यूनिकरण गर्न तथा बाल मृत्युदर र मातृमृत्युदर निर्मुल गर्न बृहत बहुक्षेत्रीय पोषण योजना तथा पोषण प्याकेजका कार्यक्रम संचालन गर्न गरिनेछ । गर्भवती महिलालाई निशुल्क आइरन चक्की, क्याल्सियम चक्की वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । गर्भवती तथा सुत्केरी संग गाउँपालिका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- ज्येष्ठ नागरिक तथा अपाङ्गहरुको घर दैलोमा पुगी औषधि उपचार कार्यक्रम संचालनमा ल्याइनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका नागरिकहरुको आकस्मिक स्वास्थ्य समस्यासँग जुध्नको लागि आवश्यक प्रबन्ध मिलाइनेछ । आधारभूत आवश्यकताको रुपमा रहेको स्वास्थ्य सेवालार्ई अझ विश्वासिलो र भरपर्दो बनाउन गाउँ क्षेत्रमा रहेका स्वास्थ्य चौकीहरुको भौतिक पूर्वाधार सुधार गरि साधन सम्पन्न बनाउदै लगिनेछ ।

२.३ खानेपानी तथा सरसफाई क्षेत्र

- स्वच्छ तथा सफा खानेपानीमा सबैको पहुँच स्थापित गर्न खानेपानी सम्बन्धी आयोजनाहरु संचालन गरिनेछ । खानेपानी सुरक्षा योजना खानेपानी मर्मत आयोजना तथा स्यालो ट्युबेल निर्माण कार्यक्रमहरुलाई निरन्तरता दिइनेछ । सन्थाल वस्ती वालुघाटमा खानेपानी ट्युबेलको व्यवस्थापन गरिनेछ ।

- फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्ने, खानेपानी शुद्धीकरण गरेर मात्र पिउने, सरसफाइमा ध्यान दिने संस्कारको विकास गर्न **‘सफा र स्वच्छ खानपान, कटहरीको शान’** को नारा अगाडि सारी त्यसलाई मूर्तरूप दिनका लागि आवश्यक कार्यक्रमहरू ल्याइनेछ ।
- **‘प्रदुषण गर्नेले तिर्नु पर्छ’** भन्ने सिद्धान्त अनुरूप सबै उद्योग तथा कलकारखानालाई जवाफदेहि बनाई करको दायरामा ल्याइनेछ ।
- बजार उन्मुख क्षेत्रको फोहोर मैला व्यवस्थापन गर्न बृहत गुरुयोजना, रणनीति तथा कार्यक्रमहरू ल्याइनेछ । Dumping site को निर्माण गरी फोहोरलाई व्यवस्थापन गरिनेछ ।

२.४ लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी

- **जसको सवाल उसैको संलग्नता र नेतृत्व** भन्ने नाराका साथ बाल क्लब, महिला समूह, एकल महिला संजाल, जेष्ठ नागरिक क्लब, दलित समूह, अपांगता भएका व्यक्तिहरूका संस्थाको सशक्तिकरण र सवलिकरणमा जोड दिइनेछ ।
- बालमैत्री स्थानीय शासन अवधारणालाई गाउँका सम्पूर्ण वडाहरूमा क्रमशः लागू गर्दै लगिनेछ । प्रत्येक वडामा बाल क्लवहरू गठन गरिनेछ । बालबालिकाको शारीरिक, मानसिक एवं व्यक्तित्व विकासका लागि प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- परम्परागत सीप दक्षता र विशेषतामा आधारित आयमूलक सीपमूलक कार्यक्रमहरू संचालन गर्दै तिनको आर्थिक सामाजिक स्तरमा वृद्धि गरिनेछ । सामाजिक समावेशीकरणको अवधारणा अनुसार सचेतीकरण, सीप क्षमता विकासको अवसर प्रदान गरी विकासको मूलप्रवाहमा ल्याउने कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।

२.५ सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण

- विपन्न ,जोखिमा परेका तथा असहाय वर्गको लागि आकस्मिक उपचार सहयोग कार्यक्रम संचालनमा ल्याइनेछ । सोहि वर्गलाई मृत्युपश्चात काज क्रिया गर्नको लागि रु.७०००/- उपलब्ध गराइनेछ ।
- अनाथ बालबालिकाको शिक्षा तथा भरण पोषणका लागि मासिक रु.२००० |- उपलब्ध गराइनेछ । बिपन्न तथा दलित वर्गलाई बाल पोषण बापत उपलब्ध गराउदै आएको कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- लैङ्गिक हिंसा पीडितहरूका लागि उद्धार तथा पुर्नस्थापना सहयोग कार्यक्रम ल्याइनेछ ।

- गरीव लक्षित बिशेष कार्यक्रम संचालन गरी गरीव घर परिवार पहिचान तथा परिचयपत्र वितरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । पहिचान भएका घर परिवारलाई बिशेष प्याकेजको व्यवस्था गरी गरिवी निवारणमा आवश्यक कदम चालिनेछ ।

३. पूर्वाधार विकास क्षेत्र

३.१ सडक तथा भवन निर्माण क्षेत्र

- सडक तथा सार्वजनिक बाटो, डगर अतिक्रमण गरि बनाइएका संरचनालाई हटाउदै लगिनेछ । गाउँपालिकाको केन्द्र र वडा जोड्ने सडकको चौडाई कम्तिमा ६ मिटरको बनाउने र वडा स्तरीय सडकहरू न्यूनतम ४ मिटरको बनाइने नीति कडाइका साथ लागू गरिदै लगिनेछ । गाउँपालिकाको रिंगरोड कालोपत्रे परियोजनालाई द्रुत रुपमा सम्पन्न गर्न आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।
- **उत्कृष्ट सेवा प्रवाहको आधार : राम्रो पूर्वाधार** भएकोले गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, वडा कार्यालयजस्ता अत्यावश्यकिय भवन संरचनाहरूको निर्माणमा उच्च प्राथमिकता दिइनेछ । साथै स्वास्थ्य चौकी, वर्थिङ सेन्टर, विद्यालय भवन निर्माण, सामुदायिक भवन जस्ता भौतिक संरचनालाई पनि उच्च प्राथमिकता दिने नीति लिइएको छ ।
- निर्माण भइसकेका पूर्वाधार मर्मत संभार गर्नुपर्ने अवस्थामा गाउँपालिकाले खडा गरेको मर्मत संभार कोषबाट प्राथमिकताका आधारमा मर्मत गर्ने नीति लिइनेछ ।
- पूर्वाधार निर्माण गर्दा महिलामैत्री, बालमैत्री, अपांगमैत्री तथा वातावरणमैत्री पूर्वाधार निर्माण गर्ने नीति लिइनेछ ।
- ऐलानी-पति जग्गा, सार्वजनिक बाटो तथा डगर, सार्वजनिक गौचरण, नदि कटानबाट उकास भएको जग्गा, सार्वजनिक पोखरीका डिलहरूको सिमांकन गरि रेकर्ड राख्ने तथा संरक्षण गर्ने कार्यमा तीब्रता दिइनेछ ।

३.२ सिंचाइ तथा उर्जा

- गाउँपालिकाका सबै क्षेत्रमा आवश्यक सिंचाइको प्रबन्ध गरी जमिन बाँझो रहने व्यवस्थाको अन्त्य गरिनेछ । नहर तथा पैनीको पहुँच नपुगेको कृषियोग्य जमिनका लागि बोरिङ सिंचाइ कार्यक्रम तथा साना सिंचाइ कार्यक्रम जस्ता भूमिगत सिँचाई आयोजनाहरू संचालन गरिनेछ ।

- हाम्रो गाउँपालिका उज्यालो गाउँपालिका बनाउन गाउँपालिका भर विद्युतीकरण कार्यमा जोड दिइनेछ । बस्तीभित्रका सडकका पोलहरुमा बत्ति जडान तथा सोलार सडक बत्ति जडान कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- स्थानीय स्तरमा उपलब्ध हुन सक्ने वैकल्पिक उर्जाका श्रोतहरुको पहिचान गरी बायो ब्रिकेट, होम सोलार सिस्टम, सुधारिएको चुल्हो, सामुदायिक बायोग्यास प्लान्ट जस्ता कार्यक्रमहरु संचालन गर्दै प्राकृतिक श्रोत र साधनको समुचित प्रयोग र व्यवस्थापनमा जोड दिँदै लगिनेछ ।

३.३ संचार तथा सूचना प्रविधि

- प्रविधिमा सबैको पहुच स्थापना गर्नका लागि गाउँपालिकाका मुख्य मुख्य स्थानमा Free-wifi Zone स्थापना गरिनेछ । **Group Sms, Led Display Board** जस्ता प्रविधिमैत्री उपकरणहरुको व्यवस्थापनमा जोड दिइनेछ ।

४. वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र

- बाढी-पहिरो, आगलागी, भू-कम्प, हुरीबतास, असिना, चट्याङ् जस्ता प्रकोप एवं तिनीहरुबाट हुने क्षति न्यूनीकरण गरिनेछ र गाउँपालिकाको 'विपद् व्यवस्थापन कोष' बाट विपदमा परेका घर परिवारलाई राहत उपलब्ध एवं क्षतिग्रस्त बाटो, पैनी आदि तत्काल मर्मत गरिनेछ । विपदको पूर्व तयारी, रोकथाम, उद्धार, राहत वितरण तथा पुनर्स्थापना कार्यहरु संचालन गरिनेछ ।
- सिंधिया, जुडी तथा लोहन्द्रा नदि कटान नियन्त्रणका लागि जोखिमयुक्त क्षेत्रमा स्पर, बाँध तथा तटबन्ध निर्माणको कार्यलाई प्राथमिकताका साथ अगाडि बढाइनेछ । साथै नदि किनारामा बासँ लगायतका विरूवा रोपण गर्ने कार्यलाई अघि बढाइनेछ । प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम तथा युवा रोजगारीका लागि रुपान्तरण पहल परियोजनासँग आवश्यक समायोजन गरी सडक, टोल तथा वस्तीमा वृक्षारोपण लगायतका क्रियाकलापहरुको संख्या तथा बारम्बारता वृद्धि गरिनेछ ।

५. संस्थागत विकास, वित्तीय व्यवस्थापना तथा सुशासन

५.१ संस्थागत विकास

- व्यक्तिगत घटना दर्ताको लागि घटना भएको ३५ दिन भित्रमा अनिवार्य रूपमा व्यक्तिगत घटना दर्ता गर्न प्रोत्साहन गर्न आवश्यक नीति तयार गरि लागू गरिनेछ र गाउँपालिकालाई व्यक्तिगत घटनादर्ता युक्त गाउँपालिका बनाइनेछ ।
- उपलब्ध जनशक्तिको क्षमता विकास गर्दै उत्कृष्ट कर्मचारीहरूलाई कार्य सम्पादन मूल्यांकनको आधारमा पुरस्कृत गर्ने प्रणाली लागू गरिनेछ । मौजुदा जनशक्तिलाई दक्ष तथा सक्षम बनाउन तालिम दिने नीतिलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय तथा अन्तर्गतका कार्यालयहरूबाट हुने प्रवाह हुने सेवाको गुणस्तर अभिवृद्धि गरी सेवा प्रवाहमा प्रभावकारिता ल्याउनको लागि सबै कार्यालयमा कम्प्युटर, प्रिन्टर र इन्टरनेट जस्ता अत्यावश्यक वस्तुहरूको व्यवस्था गरिनेछ । हस्तलिखित कागजातलाई पूर्णतया हटाएर क्रमशः एकीकृत सचुना तथा सेवा व्यवस्थापन प्रणाली, कम्प्युटरमा आधारित कार्यप्रणाली तथा डाटाबेसको निर्माण गर्दै कटहरी गाउँपालिकालाई **मोरङ जिल्लाकै पहिलो विद्युतीय शासनयुक्त गाउँपालिका** बनाउनको लागि आवश्यक तयार गरी लागू गरिनेछ ।

५.२ वित्तीय व्यवस्थापन तथा सुशासन

- मालपोत लगायतको कर शुल्क तोकिएको समयमा नतिर्ने सेवाग्राहीहरूलाई कर तिर्न प्रोत्साहन गरिनेछ । आर्थिक ऐनको अनुसूची १ र २ बमोजिमका करहरूमा चालु आ.व. भित्रै भुक्तान गरेको खण्डमा कुल कर लाग्ने रकमको १०% छुट दिइनेछ ।
- गाउँपालिकाका गतिविधिहरू तथा गाउँपालिकाले सम्पादन गरेका कार्यहरू रेडियो, पत्रपत्रिका, वेबसाईट तथा मोबाइल एपमार्फत सम्पूर्ण नागरिकहरूमा सार्वजनिक गरिनेछ ।
- टोल विकास संस्थाको गठन, अनुशिक्षणका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ । उपभोक्ता समितिबाट हुने कामकारवाहीलाई प्रभावकारी बनाउन आवश्यक अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- सेवा प्रवाहको गुणस्तर अभिवृद्धि गरी नागरिकका प्रत्येक सुख, दुःखमा सक्दो सहयोग गर्ने गरी गाउँपालिका संवेदनशील हुनेछ र जनतालाई वास्तविक रूपमै सरकारको उपस्थितिको आभास दिलाउने नीतिलाई कडाइका साथ कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- जननिर्वाचित पदाधिकारी र कर्मचारीतन्त्रबीचको सुमधुर सम्बन्धलाई आपसी हातेमालो मार्फत् अझ प्रगाढ बनाउँदै सामूहिक प्रयत्नबाट विकासका अपेक्षित प्रतिफल हासिल गर्नका लागि **'प्रशासन र राजनीति : प्रतिस्पर्धी होइन साथी'** को नीति लिइनेछ ।
- म्याद गुज्रेका औषधि, खाद्यपदार्थ एवं पेय पदार्थबाट मानव स्वास्थ्यमा हुने हानिलाई रोक्न **नियमित रूपमा बजार अनुगमन**को व्यवस्था मिलाइनेछ । लागु औषध दुर्व्यसनीबिरुद्ध, लैङ्गिक हिंसाविरुद्ध, बालश्रम विरुद्ध लगायतका सचेतना कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।

- स्थानीय स्थरमा हुने विवाद, झै-झगडा स्थानीय स्थारमै निरुपण गर्नका लागि मेलमिलाप केन्द्रहरुको व्यवस्थापन सम्पन्न गरिनेछ । विवाद निरुपणका लागि बादी र प्रतिवादीले छनौट गरेका दुई जना मेलमिलापकर्तालाई एउटा विवाद निरुपण गरे बापत रु. ५००|- का दरले भत्ता उपलब्ध गराईनेछ ।

**;efsf cfb/0fLo ;efWolfHo", ;Ddflgt ufpF;efsf ;b:oHo"x? tyf
pkl:yt cltly dxfg'efjx?,**

अब म आगामी बर्षको लागि प्रस्ताव हुने आय व्ययको खाका अन्तर्गत यस गाउँपालिकाको आय बारेमा प्रकाश पार्न चाहान्छु । आगामी आर्थिक वर्षको लागि आन्तरिक आम्दानी रु १ करोड १५ लाख प्राप्त हुने प्रक्षेपण गरेको छु । त्यस्तै घर जग्गा रजिस्ट्रेसन दस्तुर वापत रु १ करोड ५० लाख प्राप्त हुने अनुमान गरेको छु । नेपाल सरकारबाट संघीय राजश्व बाँडफाँड वापतको रकम रु ७ करोड ७१ लाख ६४ हजार; संघीय समानीकरण वापत रु १३ करोड ६३ लाख; संघीय सशर्त चालु अनुदान रु १४ करोड ३८ लाख; संघीय सशर्त पूँजीगत अनुदान ९५ लाख; संघीय विशेष अनुदान चालु रू ४२ लाख; संघीय विशेष अनुदान पूँजीगत ४२ लाख र संघीय समपूरक अनुदान रू १ करोड ३९ लाख प्राप्त हुने अनुमान गरेको छु । त्यस्तै प्रदेश सरकारबाट राजश्व वाँडफाँड रकम रु ४५ लाख ६१ हजार ६ सय; समानीकरण रु ७९ लाख ३५ हजार; सशर्त अनुदान रु १८ लाख ७२ हजार र समपूरक अनुदान रू १ करोड प्राप्त हुने अनुमान गरेको छु । आर्थिक वर्ष ०७७/७८ को खर्च हुन बाँकी अनुमानित रकम रु १ करोड गरी जम्मा कुल बजेट रु ४४ करोड ९९ लाख ३२ हजार ६ सयको प्रक्षेपण गरेको छु ।

धन्यवाद